

Nro. 30.

**A' FELS. CSÁSZÁRNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.**

*Indult Bétsből, Pénteken October 12 - ik napján
1804-ik esztendőben.*

B é t s.

Fels. Urunknak, mint örökös Auszriai Császárnak tiszteletére, 's újabb méltóságra lett lépsére nézve az Auszriai örökös tartományokban, sok helyen sokféle vig inneplések szenteltetnek.

Robertsonnak azon levegői utazásáról, mellyről a' múlt Posta napon költ Kurirban Erd. Olvasóinkat, mint szemmel látott dologról tudósítani kívántuk, a' múlt Szerdán költ Bécsi udvari Diarium ezeket jegyzi meg: Professor Robertsonnak ezen levegői utazása annyiban nevezetes, hogy ő a' maga balonjára egy vitorlát is kötött, a' melly nékie vezetékek gyanánt szolgált. De mivel nagyon meg rángatta volna az ő balonját

ez a' vitorla, egy kisebb balonhoz kötötte ő azt, mellynek segítségével a' maga levegőben való evezését más görbe lineában igazgathatta, mint a' millyenben a' szel őtet vitte volna. — A' többi közt úgy tapasztalta, hogy valahányszor ő valamely erdő felett el evezett, mind annyszor az atmospherának electricitása el tűnt, ámbár legnagyobb mértékben lett légyen is az égnek tisztaságában. — Három fertálykor hát. órára, a' mint maga meg jegyzette, 700 ölni magasságra vólt a' föld színén felül, a' midőn hat gradusra vólt a' vele vitt thermometrum. Epen hat óraker bocsatkozott le a' levegő egből Korneuburgon túl a' Trefsdorfi térségen, ötödfél óranira Bétstől. Mivel az ő kivetett vasmaskája az új izánásokon meg nem akadhatott, és mivel úgy vette észre, hogy balonja két nagy élőfába fogva ütközni: arra való nézve vitorlájának a' végét a' földhöz ütötte, 's azá tal balonja fel emelkedvén, azon élőfákat által szökte, 's annál fogva vasmaskája azokba meg akadt. — A' következő napon, ugy mint kedden reggel 8 óraker szekerre tett balonjával, hajójába ülve ide vissza jött, mellyet látván a' nép őtet sok vivat kiáltások közt izálására kísérte.

Jegyezzük meg végtére meg azt is felőle, hogy itten egy valaki úti társává lenni kívánkovan ezen levegői útjában, kérésére így felelt: Igen is, ha a' posta költségnek felét meg fizeti.

Ez a' híres Aëroftata Pétersburgból ide lett utazásának alkalmatosságával, Rigában Lieflandiának fő városába meg állapodott, és ott is ditső próbáját adta a' maga mesterségének. Erről a'

24-ik Augusztusi Rigai tudósításokból ezeket olvas-
 suk: Itten ezen hólnapnak 18 ikán, esteli hat órá-
 kor utazott fel Prof. Robertson a' levegőben,
 és a' midőn 500 ölnire vót volna a' föld színén
 felül, a' sűrű és a' szélől keményen hajtott felhők
 által körül vétetvén, 15 minutum alatt szemekink
 elől egészen el tűnt. A' fő dről lett fel emelke-
 désekor a' barometrum 28 graduson 's 3 in. vót,
 oda fel 23 gr — a' felhők közt hirtelen 5 gradus-
 ra szállott alább, 's e' miatt semmi experimen-
 tumot nem tehetett, azon kívül, a' mit a' balon meg-
 állapításának módjáról, annak diagonalis lineában
 való le szállásáról, ennek sebességéről, és a' le-
 ereszkedésre meg kívántató időnek meg számlalás-
 sáról tanult vala. A' balonnak le ereszkedése,
 a' mint Robertson beszéli, több nehézséggel
 van öszve kötve mint sem annak fel emelkedése.
 Ezen levegői útja három fertály óráig tartott, és
 egy jegenyefés erdőbe szállott le a' fő dre, váro-
 suktól 20 werstre (Egy Werst $\frac{1}{6}$ részét teszi egy
 Német mérföldnek.)

Krakauból Septemb. 26 ik napján. A'
 Bécsi Csász. fő ispotálynak vót Directora, és az
 Orvosi tudomány practica részének, nevezetellen a'
 Clinicumnak igen tudós és halmozott Tanítója ud a-
 ri Tanátos D. Frank János Péter, kedves
 fiával és tseledivel együtt három szekeren, ezen
 hólnap 20-ik napján utazott itten keresztül Lyth-
 vániának fő városa Wilna felé, a' hol tudniil-
 lik I. Sándor Orosz Császár hivatalára, az ott
 most fel állított Univerzitasban az Orvosi tudó-
 mányoknak 6000 rubel estendei fizetéssel Directo-
 ra fog lenni. — Ez az egész Európában igen hí-
 res Tudós a' Baden-Badeni Margrófságnak Ro-

d a l b e n nevű helységében, 1745-ik esztendőben, Martzius 19 ik napján született, és 1795 ik esztendőben tétetődött a' Bécsi fő ispotálynak, avagy közönséges beteg háznak Directorává. — Annakelőtte 1785 iktől fogva Cs. K. Gubernialis Confiliaris és a' Páviai Univerfitásban a' Clinicumnak Professora — annakelőtte 1784 ik esztendőben N. Britanniai Kir. udvari Tanácsos, és a' Göttingai Univerfitásban az Orvosi tudománynak 4 dik Professora — annakelőtte pedig a' Speyeri herczeg Püspök udvarában, udvari Orvos és titkos Tanácsos volt. — Valamint theoretica ugy practica orvosi tudományára, és sok hasznos írásaira nézve is mindenkor nagy dízére fog ez a' derék férfiú a' maga hazájának lenni.

Magyar Ország.

Szombathelyről Tek. Váls Vármegyéből Octob. 5 ik napján. Kettős örömborította el ezen N. Megyét, 's különösen miaket Szombathely városának lakosit e' folyó Mindszent havának harmadik és 4-ik napjain, mellyekenn II. Ferencz Fels. Urunk és Királyunknak az Ausztriai örökös Császári méltóságba lett bé lépése, 's egyfzermind neve innepét ülni volt szerentsénk. Ezen Tek. Vármegyének bölts kormányozója, Királyához 's Hazájához forró buzgóléggal viseltető örökös Fő Ispánja B a t t h y a n L a j o s E ő Herczegsége leg inkább lelkesített bennünket, hogy azon fényes innepessel országgló Fejedelmünk eránt való mélységes tiszteletünket meg tennénk, 's hozzá vonzó szeretetünkből származott igaz örömmel igen érzékenyen el telnénk. Ez a' solennitás következő módon ment végbe.

A' Tek. Statusok és Rendek az Ö Herczagsége által meg határozott időben úgymint ezen folyó hó!nap 3-ikán kezdődő közöséges gyűlésre városunkba nagy számmal fel gyülekezvén elsőben is azon kegyelmes Kir. level olvastatott fel, mellyben a' jelentetett, hogy kegyelmessen uralkodó Fejedelmünk és Királyunk II. Ferencz örökös Austriai Császári nevezetet és méltóságot Felséges Hazának nagyobb díze 's fényellége végett vett légyen fel. Leg ottan a' kegyelmes Herczeg és Fő Ispány szokott ékes és velős Magyar beszédével a' nagy Gyülekezetet, az új Császári méltóságra nézve figyelemetessé tévén, abból származott új okokkal az uralkodó Fejedelemhez köteles szeretetre és tiszteletre gerjesztette. Arután nagy érdemű Hazánkfia, és Királyához való hiveségéről közönségesen esméretes első All Ispányunk Titt. Vajda Antal Urgyökerez, és a' felséges tárgyhöz alkalmaztatott beszédet mondott, mellyet sok Ellyen!! kiáltások követtek, és a' Fels. Fejedelem szerentsés életéért, hollzas és hőldog uralkodásáért a' Nemes Gyülekezet ajakinn zengettek.

Kedves Fő Ispányunk Eö Herczagsége ezen első ülésben azt is méltóztatott meg határozni, hogy a' következő napon tartatandó nagy misén a' Tek. Statusok és Rendek mindnyájan meg jelenvén, igaz jobbágyi hiveséggel 's keresztény buzgósággal kegyes Királyunk új Császári méltóságáért az Istennek hálakat adnának, 's az Ö hosszú életéért, és szerentsés Országlásáért áldozatunkat bemutatnánk. — Meg határozta kegyelmes Fő Ispányunk azt is, hogy Eö Csász. 's Kir. Felségének azon új méltóságért, a' Tek. Statusoknak és Rendeknek nevében örvendező level irattatnék, a' mint.

hogy még azon ülésben Fő Jegyző Titt. Lada Ignác Ur ékes levelét a' köz jóvá hagyással fel is olvasta.

Efterre jutván a' közönséges örömet az egész városnak ki viágoztatása hirdette, a' midőn különösen a' N. Vármegye házában, úgymint Kegyelmes Herczeg és Fő Ispánok Izálásán, a' Püspöki Residencián, és Fő Tisztelendő Eölbey Apátúr és Generalis Vicarius Ur úriós hajlékán a' sok ezer lámpások tüze, 's egyéb igen jeles és elmés ék-sitte-ések voltak, úgy szinte a' tisztelt F. Tisz. Kánonok Ur házában és a' Vármegye Házpiatzán kellemetes zengő muzsika szerzámok Eö Csász Királyi Felsegéhez való meg különböztetett hivségnek és szeretetnek mint anyai jelei, a' számtalan sokaságot úr-s estvéli óráiban rendkívül örvendezteték.

Sz. Ferencz napjára kelvén, minekutánna a' Tek. S. a. u. ok és Rendek a' Vármegye sokott palotájába, Eö Herczegsége örökös Fő Ispányunk előülése alatt össze gyülekeztek volna, a' Vármegye Házpiatzán rész szerént az Albert herceg, rész szerént a Gen. Mack nevet viselő vasas lovallágtói egy egész oszály meg jelent, melly mi-helyt magát tisztelkedő rendbe szedte, azonnal Fő Ispány Eö Herczegsége kedves öregbik fiával, a' Fő Ispányi hatalomnak utóbbi dízes örökösével, 's a' Nemes S. a. u. okkal és Rendekkel együtt, kiket az említett Cs. Kir. szép lovallág kísért, valóságos fejedelmi pompával és fény-űléggel a' PP. Dominicanusok Templomába ment, hol az egész T. Káptalan is meg jelenvén, annak Prépoftya F. Tiszt. Nagy József Ur által mind a' Te Deum laudamus el énekeketett, mind az Eö Csász.

Kir. Fellegének hosszú életéért, és szerentsés uralkodásáért az apróbb fegyverek ropogási és mazsarak durogási közt nagy Misa tartatott, mellynek vége lévén, hasonló rendben és fényességgel, az áhétatoskodó sokaság a' Vármegye palotájába vissza tért, a' hol leg ottan a' Tek. Statufoknak és Remdeknek gyűllését Fő Ispány Eő Herczegsége el osztalatta, 's a' reggeli foglalatosságoknak ekképen véget vetett.

Következett a' gazdag ebéd, mellyet Fő Ispány Eő Herczegsége a' Vármegye Ház palotájában adni 's a' mellyenn közel másfél száz minden nemen és renden lévő úri személyeket, drága eledelokkal és finom borokkal meg vendégelni méltoztatott. A' mazsar ágyúk az ebéd alatt szünet nélkül durogván, kém letlenül ürültek a' válogatott borok pohari, és Nemzeti szokásunk szerént, Kegyelmes Herczegünk ő maga méltoztatott a' Billicum poharát vendégire először is köszönteni, 's mind eleven buzdítása által, mind példájával az egész úri sokaságba szivet önteni, hogy Eő Csász. 's Királyi Fellegeknek, és az egész uralkodó Háznak boldogságáért buzgó kívánlásait az ég felé küldené. — Nemcsak a' Fő renden lévőök tiszteltettek azomban meg Eő Herczegsége által, hanem még a' köz nép is szerentséltetett, 's érezte adakozó nagy lelkűségét, mert hogy annál jelesebbé tenné ezt a' ditiő napot, a' fenn nevezett vasas Lovasság köz embereit ugyan meg ajándékozta, az egyéb köz sokaság számára pedig kenyeret bőven osztogatott, ökröt süttetett, 's hordó számára, a' közönséges piacon folyatta fehér és veres jó borait.

Ezt az örvendetes napot, valamint az egész fényes inneplést az estveli, 's főképpen az allzo-

nyi nem gyönyörködtetésére rendelt igen fényes mulatság, tántz, és vatsora, a' mellyeket ismét Eő Herczegsége adni méltoztatott, zárták bé. — Valóban ez a' fő méltóságú nagy Hazafi, örökös Fő Ispányunk Eő Herczegsége mindenkoron ugyan, de most épen különös és igen szembe tűnő jeleit mutatta azon nagy hiveségnek és tiszteletnek, mellyel az uralkodó Fejedelemhez viseltetik, úgymint a' kinek dicsőiségeért 's méltóságának öregbedésért bámuláig törekedett; a' miért is valamint mindnyájunkat, kiknek az ő bölts kormánya alatt lenni vagy on szerentsénk, szóval és példával, a' Fels. Római és örökös Auszriai Császárnak és Királynak mély tiszteletére hathatóssan vezérlett; úgy önön magának szeretetére, minket örökre le kötelezett.

Spanyol Ország.

Kadixból Augusztus 31 ik napján. A' Malagából jött tudósítások szerént nemcsak nem kifsebbedik, sőt inkább napról napra mind inkább öregbedik az ott uralkodó ragadó nyavalya a' sárga hideglelés, és már a' körül belől lévő vidékekre is ki hatott, szinte Granada városáig. Itt, hála légyen a' könnyörülő égeknek, mindnyájan egészségben vagyunk, és itt sem azon pusztító, sem más veszedelmes nyavalyának semmi nyoma nintsen; a' mi Kormányozónak, azon pestises nyavalyának tollünk leendő el háritása végett igen bölts intézetekeket tett, és kordont vonatott. — Azon földiadulás, mellyet a' múlt Augusztus 25 ik napján itt érzettünk, Granadában olly nagy mértékben vólt, hogy számos házak öszve omlottak, és sok ember el vesztette életét. — A' Malagában kegyetlenkedő sárga hideg lelés, a' mint onnan írják, abból ere-

dett, hogy egy házat, melly a' múlt esztendőben ottan uralkodott nyavalya idején egészen üressen maradt, 's azolta zárva állott, most felnyitották, a' mellyből az abba szorult mérges gőzölgés hirtelen ki ütven, az egész váraft elborította.

Malagából Augulus 29 ikén. A' Spanyol fő Kormányozó széktől ide küldetett derék és nagy tapasztalású orvos Doctor Arejula, a' kinek ennekelötte napnyugoti Indiában való létele alatt, a' sárga hideglelés természetének, egész folyamának, 's következeleinek kitanulására elegendő alkalmatossága vala, a' most nállunk uralkodó ragadó gonosz nyavalyát, azon pestises nyavalyának nevezi. Napjában két söt három száz ember is meghal a' miatt, a' melly annyibanigen sok, mivel mindjárt annak ki ütése után, a' város lakosinak két harmad része honnyából ki futván távolabb vonta magát, 's itten 12000 nél több nem maradt. — Minthogy kordont vont már határukön a' katonaság, és senkit sem ki sem bé nem bocsát, éhségnél egyebet magunkra nem várhatunk. Az itt lévő lakosoknak tekintetek szánakozásra méltó, mindennek félelmet, nyughatatlanságot, mélyléges szomorúságot, és halál színü haloványiágot lehet az ábrázatján szemlélni.

Malagából Sept. 1 ső napján. Már a' kikötőhelyünk is bé záratódott, és élettal megterhelt hajóknál egyebet abba bé bocsátani nem szabad, azokat is pedig, ne hogy reájok ragadjon a' rajtunk uralkodó gonosz nyavalya, nagy vigyazással szokták kiüresíteni. A' Kormányshékhöz küldött hiteles laistromhoz képest, Augulus 25 ik napján 2332 ember fekütt ebben a' nyavalyában közöttünk, a' kik közül 87 gyógyúlt, 's 178 halálo-

zott meg. — Azon hólnap 26-ikán 2212 bete-
günk volt, 's ezek között 88 gyógyult meg, 's 172
velztette el életét — Augusztus 27-ikén 2079 ember
volt beteg, 179 holt meg, 91 épült fel abból. —
A' következett napon 1919 fekütt betegen, 223
holt meg, 77 gyógyult fel. Következésképen 4
nap alatt 752 ember holt meg, 's 343 menskedett
meg a' haláltól.

K a d i x b ó l Aug. 21-ikén. A' mi Kormány-
székünktől olly patantsolat jött ki néhány hólna-
pokkal ennekelőtte, hogy minden Spanyol Ország-
hoz tartozó Amerikai tartományokban készen lé-
vő arany és ezüst Európába hozatódjon, mellynek
egy része már el is érkezett, de sokkal nagyobb
részre vágyon meg útba, melly miatt nem kevés
szorongattatások közt van a' Kormányzék, kivált
ha valamiképen háború érdekelné Országunkat.
— Generál Moreau még most is nállunk múlat,
hanem mihelyt a' felesége mostani terhétől sze-
rentsellen meg szabadúlhat, leg ottan egész fa-
miliájával együtt Északi Amerikába fog men-
ni. —

Nagy Britannia.

L o n d o n b ó l Sept. 18-ik napján. A' múlt
tsötörtökön négy kereskedő hajóink jöttek vissza
Jamajkából, 's eveztek bé a' Plymouthi kikötő
helybe, a' mellyekenn 1500 fogoly Francziák
vannak, a' kik a' Sz. Domokosi szigetbe küldött
Fr. ármádiától még életben 's épségben meg marad-
hattak. Mivel a' Jamajkai szigetben is tapasztal-
tattak a' lárga hidegnek némelly nyomdokai, ők
is 21 napig tartó tisztulást tartani lesznek kénytele-
nek. Minden órán ismét 150 hajóból álló keres-
kedő flottát várunk onnan. — E' folyó hólnap

16-ikán 96 hajóból álló flotta jött napnyugoti Indiából Portsmouthba, a' mellyek sok betses portekákkal, és Indiai producumokkal voltak megterhelve. — Az Amerikai leg újabb tudósítások szerént, a' sárga hideg lelés mind Newyorkban, mind Charlestownben, 's több oda való városokban nagyon uralkodik. — Nálunk még most is szokatlan hévség vgyon, úgy hogy 82 gráduson áll a' Fahrenheit thermometruma.

Sir Home Popham oly új telegraphusokat állított fel a' tengeren, mellyeknek eszközlések által öt minimum alatt, a' Boulognei kikötőhelye ő Dwerbe, 's onnan 10 minimum alatt Londonba lehet a' hírt küdeni. — A tengeri dolgokra ügyelő minifter Lord Melville (ennek-előtte Dundas vólt a' neve) minifter Pith igen meg hit barátja, Admirál Lord Keith társaságában, a' Monarch nevezetű linea hajón a' Francia Országi tenger partok eleibe ment, olly végből, hogy az ellenégnak Boulognei 's egyéb kikötő helyeiben tett készületeit tulajdon szemével szemlélhesse, és azokhoz képest meg határozhasse, ha öszve lehet e' a' mostanában talált új gyújtó hajóknak eszközlések által az ellenséges hajókat rontani avagy nem? — Pith minifter még most is a' tenger mellyékének látogatásában, és az ott táborozó hadi népek szemelésében, 's vizsgálásában foglalatoskodik egynéhány értelmes hadi tisztek társaságában.

Min hogy az esztendőnek az a' része már elmúlt, a' mellyben az Angusoknak nagyobb hadakozó hajói a' Boulognei kikötő helyhez közegettek, és mivel ezen idő zikkelyében a' tengeri szokott szélveszek igen könnyen az ellenség part-

jaihoz ragadhatnak azokat ; arra való nézve az Admirális, az az, a' tengeri dolgokra ügyelő Col. Ingium javaslására olly apró fegyveres hajók fognak az ellenséges kikötő helyek eleibe vigyázatra állítatni, mellyek a' szélveszes időben is közelíthetnek azokhoz, 's azokat könnyebben meg vizsgálhatják mint a' fregatok, korvettek és salupok. — Ezeknek a' számos apró hajóknak kormányok Sir Sidney Smithre, és Sir Home Pophamra fog bízótódni. — A' Breffi kikötőhelyet mindazáltal télnek idején is nagy hadakozó hajókból álló flottával kell zárva tartani.

A' Madritti Kir. udvarnál volt Anglus követ Frere úr, a' ki a' békeffég Fejedelmével (Prince de la Pace) minap egy bizonyos dologra nézve levelezett vala, azon residentiát elhagyván a' Najadé nevezetű Anglus fregaton a' Plymouthi kikötőhelybe evezett. — Londonból is elment a' Spanyol követ Ritter Anduaga a' múlt héten.

Frantzia Birodalom.

A' Franczia Republicanusi új esztendő napja (igy szól egy 26 ik Septembéri Párisi tudósítás) tegnap minden pompa nélkül innepelertet meg, azon kívül, hogy néhány fő épületek kiváltak világosítva, és musicalis akadémia tartatott a' Császári palotába.

Párisból Sept. 20-ikén. — A' Spanyol Országgal határos Fr. véghegyekbe parantsolat küldetett Párisból az eránt, hogy a' Malagába, és több Spanyol tartományokba ismét ki ütött ragadó 's öldöklő nyavalyára nézve szoros vigyázat legyen, 's annak el távoztatására minden szükséges rendelések meg tétetődjenek. — Melly veszedelmes

nyavalya legyen ez a' sarga hideglelés, napnyugoti Indiának gyászos állapota mutatja, a' hol gyökeret vervén az, semmi úton módon ki nem lehet irtani. — Európára nézve az Arabiai himlőnél, és a' pestisnél is, a' mellyeket a' ténben himlő'bé óltása által lassan lassan egészen ki lehet irtani, veszedelmesebb lenne a' sarga hideglelés.

Az északi Cotesi Országban, néhány hónapoktól fogva olly mérges ragadó nyavalya uralkodik, melly miatt sok ember elveszti életét.

Orosz Birodalom.

Péttersburgból Septemb. 8 ik napján. A' Fels. özvegy Császárné I. Sándor Császárnak édes anyja, egy 10 ezer rubelből álló fundatiót tfinált mostanában, mellynek interesse hat szegény forfú hajadonnak fog minden esztendőben azon a' napon ki osztatni, a' mellyen Maria Pawlowna kedves leánya a' Weimári örökös herceggel öszve párosítatott. — Azokat a' Generálisokat, Oberstereket, és Regementeknek Commendánsait, a' kik az utolsó manöveren jelenvóltanak, betséggyűrükkal, a' több alsóbb rangú tiszteket pedig eszteni zsoldjoknak harmad részével ajándékozta meg I. Sándor Császár. — Végre mind azoknak az Orosz tiszteknak, a' kik a' múlt Julius napján Georgia fő városának Erivánnak el foglalásában jelen vóltanak, hiv szolgálatjokat meg köszönte, a' köz embereknek pedig fejenként egy egy rubelt ajándékozott.

Péttersburgból Septemb. 11 ik napján. I. Sándor Császár három veterinaria, avagy baromok nyavalyájokat 's azoknak gyógyításokat ta-

nitó akadémiákat fog a' maga birodalmában felállítani, úgymint itten, Moskauban és Lubnóban. E' végre hat Chirurgiát tanuló ifjút küld a' maga költségén Bétsbe és Berlinbe azon tudományoknak fundamentomossan leendő meg tanulások végett. — Az ide való anatómiát tanító adjunctus Professor Knigin Berlinbe fog menni.

A' Sz. Newsky Sándor mai napi innepnapjan, mellyen a' Cázárnak neve napja is esik, a' szokott tzeremoniával innepeltetett meg. — A' Császár az uralkodó Császárnéval, édes anyyával néhai I. Pál özvegyével, Constantin nagy herczeggel, és a' Nevsky Sándor vitézi Rendjének minden itt lévő tagjaival egyztemben, a' nevezett Sent Klaffromába menvén bé példás buzgósággal áhétatoskodtak, mellynek végződése után minden Ritterek Eö Császári Felsége asztalánál ebédlettek a' Tauriai palotában.

A' múlt Augustus 24 ik napját követett éjjel, Pétersburgban két helyen gyulladás esett. Az Ismaloilowi gyalog gárda Regimentnek nagy ispotálya egészen le égett, mellyben néhány beteg és vén katonák rész szerént a' tűz, rész szerént az ijedtség és meg hidegülés miatt, még azon éjjel, és a' következő napon meg hóltak. — Azon időben és órában a' Péteraburgi új és nagy hidnak egyik hajójában is tűz támadt. Két ponton egészen a' vizig le égett, a' harmadik pedig nagyon meg karosztatott. A' tűz a' strázsa vigyázatlanságából támadt. — Ez az utólsóbb tűz kiváltképen azért vólt veszedelmes, mivel keményen fuji a' szél, a' melly egy égő hajót azon kenderrel tellyes magazinum felé hajtott, melly a' hidtól nem messze

fekszik. Szerentsére az ott volt legénység más felé fordította azon égő barkát.)

Török Birodalom.

Konstantinápolyból Augusztus 25-ikén. Nem régiben meg betegedett az uralkodó Zultán, melly miatt nagy bánatba 's nyughatatlanságba esvén a' nép, minden reggel nagy számmal ment a' Serail eleibe, 's úgy értekezett a' nagy Ur állapotjáról. Minekutánna értésére esett volna a' népnek, hogy a' Császár élete veszedelmen kívül legyen, egészlen le tsendesedett. Azon rendkívül való hévség, melly Augusztus hólnapban itten is uralkodott, sok ártalmas hidegleléseket szült, a' mellyekbe esett emberek kevés napok alatt vagy meg hóltak, vagy ki épültek.

Mint hogy I s m a e l Bassa, a' kit Ghezar halála óraján Acrei Bassáva tett vala, a' nagy Ur parantsolatjának engedelmeskedni nem akar, és azon gazdag helytartóságot a' Fényes Portától oda küldött Ibrahim Basának szép szerivel által nem adja, nemtsak, hanem e' mellett azon sok kintset is, mellyet a' meg hólt Ghezar hagyott, magáévá tenni igyekezik: arra való nézve a' Kapután Basa a' nevezett Ibrahimmal magát öszve kaptsolván, Acre városát annak erőllégével egyetemben úgy szállották meg, hogy azokat ő maga a' tengerről, Ibrahim Basa pedig a' szárazról ostromoják.

A' néhai Wechab követői még most is birtokában vannak Mekka városának, és semmi Mulmannak nem adnak az oda való menetekre engedelmet. — A' Bagdádi Basa 40000 embert számdékozik ellenek öszve gyűjteni és vezérleni.

A' Konstantzinaápolyból September 10 dik napján irt, és a' Bécsi Görög kereskedőkhöz most érkezett tudósítások azt tartják, hogy ottan azon hólnapnak nyólcz első napjaiban sok tűz támadások estenek, 's azok által sok ezer emberek lettek szerentsétlenné. — Egy ezen tüztámadások között öt mosét, az az, Török templomot, 's 1000 házat emészített meg nyólcz óra alatt. Az artillériának kazarmája is egészen le égott, melly miatt azon Császári Residentiának Péra nevű külső városa, a' mellyben tudniillik az Európai udvaroknak követjeik és keresztény lakosok jobbadon laknak, nagy veszedelemben forgott. — A' második tüztámadásban azon 1500 házból álló falu, melly a' Konstantzinaápolyi kikötő hely szomszédságában fektött, egészen porrá lett, a' hol sok ember vesztette el életét.

Minthogy ezekben a' tüztámadásokban magok hajlékaiktól sok familiák meg fosztattak, és 3000 szegény embernek nem volt fejt hová hajtani: arra való nézve annyira meg esett rajtok a' Zultán szive, hogy ő azon szerentsétlen jobbágyainak a' maga palotájába adott lakhelyet, kiknek minden nap 3000 oka kenyeret osztogattat ki ingyen. A' szükölködőbbeket pénzrel is segiti, olly vigasztaló biztatás mellett, hogy őket új hajlékaiknak építéseken is nagy summa pénzrel fogja segiteni. — Ennek a' kegyelmes és könnyörülő fejedelemnek nagy lelkülségből származott példája sok oda való tehetősebb kereskedőket arra birt, hogy ők szerentsétlen felebarátjaikat, 's polgártársaikat tehetségekhez képest segiteni kötelellegeknek tartják, és mind eleséggel, mind ruházattal, mind pénzrel segitik.